

feende — saa er det første Spørgsmaal, man alle Vegne hører: men hvor er det Offentlige henne, hvor er Politiet henne, hvor er Lovgivningen? Hvorfor har man ikke forhindret det, hvorfor har man ikke vist Narvaagenhed og havt Opmærksomheden henvendt paa dette Spørgsmaal? Og dette gjælder fremfor Alt, hvor der er Tale om Almue, hvor Spørgsmaalet er om saadanne Under, som ramme den lavere stillede Klasse; hvilket jo er ganske naturligt. Nu er det den lovgivende Magts Sag saa meget som muligt at mægle imellem disse forskellige Anskuelser. Den første Hovedbetragtning har den Betydning, at den indskrænker Fordringerne til Staten, at den indskrænker det Omraade, hvorpaa man gjør Lovgivningen og Regjeringen ansvarlige, men den anden Lovgivningsbetragtning har i mangfoldige Tilfælde sin store Gylldighed, den har i mangfoldige Retninger en uafviselig Ret, og denne Ret kan da ikke tilbagestødes blot ved Hjælp af den første abstrakte Betragtning — ja, jeg bruger atter dette Ord, thi det ærede Medlem er jo saa vel belæst og saa vel kjendt hermed, at han ikke behøver at spørge Andre om Betydningen af dette Ord — som sagt, lige overfor den almindelige Frihedsbetragtning staar den Opfattelse af Livet, som i mangfoldige Retninger stiller store Fordringer til det Offentliges Forsorg, til Samfundet og Staten, Fordringer, som ikke kunne skydes bort, og dersom man tror at kunne skyde dem bort, saa varer det ikke længe, — der gaar maasse et Par Aar eller et Decennium — inden de melde sig igjen med forøget Styrke. Vi have jo, mine Herrer, i Sundhedsforholdene allerede faaet et lille Exempel i denne Retning. Der var for en Snes Aar siden en meget stærk Tilbøielighed til at bortkaste alle saadanne Bestemmelser, som vare beregnede paa at forhindre smitsomme Sygdommes Udbredelse. Det var blevet den herskende Tro mellem Lægerne, at Karantæne og, Alt, hvad der smagte af Karantæne, var overflødig. Naturligvis var dette i den ubetingede Handelsfriheds Interesse. Det var paa en Tid, da den ubetingede Handelsfriheds Grundfætninger blomstrede, og det var altsaa en ganske naturlig Følge deraf, at man saa

med Uvillie paa alle Karantænebestemmelser. At disse Bestemmelser tidligere bleve drevne for vidt, er der ikke Tvivl om, men de sidste 20 Aar have lært os, at man den Gang gif for vidt i modsat Retning ved at kaste Brag paa alle saadanne Bestemmelser, idet man haanlig afviste saa godt som alle Paastande om Sygdommes Smitsomhed. Der har nu i de senere Aar tværtimod mellem Lægerne mere og mere udbredt sig en almindeligere Erkjendelse af, at der er Smitsomhed tilstede paa mange Punkter, hvor man ikke troede det, en Erkjendelse af, at denne Miasma, dette Smitsstof udbreder sig paa mangfoldige Steder, som kunne modarbejdes, og at, dersom man ikke kæmper derimod, vil det blive overmægtigt. Man har derfor ogsaa, om end med Forsigtighed, med Vempe paa flere Steder nærmet sig Forholdsregler, som noget ligne de tidligere Karantæneforanstaltninger, men naturligvis med meget Maadehold og med stor Respekt for den Handelsfrihed, som i mange Henseender er nyttig og økonomisk velsignelsesrig, men som til Syvende og Sidst dog kun er et økonomisk Gode, overfor hvilket de andre Livets Goder have en Betydning, som ikke kan tilside sættes. Dette dobbelte Hensyn, mine Herrer, gjælder det at forene. Den ærede Ordfører kan være overbevist om, at jeg paa intet af disse Punkter er kommen til en Afslutning, men ligesaa lidt som jeg i sin Tid i Landstinget stemte uden at have Bevidsthed om det Ansvar, som laa deri, og ligesaa lidt som jeg den Gang stemte uden paa det Bedste at have overveiet disse Forhold, ligesaa vist er jeg fremdeles aaben for Overveielser i den Henseende. Jeg har ogsaa i de forløbne Aar anstillet fornyede Overveielser, men jeg er derved kommen til det samme Standpunkt, som jeg den Gang indtog, nemlig at jeg, som jeg før sagde, ikke drifter mig til at fremhjælpe en Lov som denne og derved bryde med det nu bestaaende Grundlag for Afdgangen til Lægevirksomhedens Udøvelse. Jeg haaber, at det ærede Medlem nu vil erkjende, at han gjerne kunde have ladet Guldberg i No. Sammenligninger hentede fra Guldberg og deslige Betragtninger have ikke Noget at gjøre med de Anskuelser, som jeg har gjort gjældende.